

Torre de les Aigües

Granollers

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Camí de la Torre de les Aigües (Palou) 08400-GRANOLLERS
Emplaçament: A 0'4 km de la carretera a la plana agrícola de Palou

Coordenades:

Latitud: 41.58873
Longitud: 2.27972
UTM Est (X): 439965
UTM Nord (Y): 4604366

Classificació

Número de fitxa: 08096-79
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Gòtic Modern Renaixement
Segle: XV - XVII
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: Necessita algunes actuacions de millora
Protecció: Legal
Tipus de protecció > Europea
> Atributs Inspire:

- BCIN
- National Monument Record
- Defensa

Observacions protecció: BCIN, PEPHA nou, Núm. M-10
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari: R-I-51-0005496
Generalitat:
Accés: Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat: Privada
Titular: Ref. cad.: 017A09028
Autor de la fitxa: ARQUEOCIÈNCIA - J. M. Huélamo

Descripció

Conjunt heterogeni de grans dimensions amb edificis entorn d'un pati tancat. L'accés principal es fa mitjançant una portalada de pedra dovellada amb arc de punt rodó. En la clau hi ha un altrelleu en el que destaquen tres cares esculpides -la central amb barba- i, un escut. Del conjunt construït destaca, al costat de llevant, una torre de planta quadrangular i tres plantes d'alçada, amb coberta plana, limitada per merlets graonats, donant nom al conjunt de les edificacions. A la cantonada SO hi ha el buit d'un campanar d'espadanya, sense campana, que pertanyia a la capella situada a la planta baixa, la de la Verge de les Aigües. Les façanes estan arrebossades amb carreus de pedra a les cantonades. En la segona planta, a llevant i migdia, hi ha una finestra de pedra d'arc pla. De la capella de la Verge, que es troba a la planta baixa de la Torre, destaca la portalada de pedra, carreuada, amb un treballat dintell d'arc pla que posseeix un guardapols d'arc festonat convex, que emmarca el relleu de la llinda en el que hi ha dos àngels que aguanten un element que no es pot distingir, ja que ha perdut el relleu. La llinda es recolza en capitells esculpats i fines columnes amb base (CUSPINERA et alí, 2001). És la casa pairal dels Junyent. La porta del barri és un gran arc, a la dovella central del qual hi ha un relleu amb tres cares que semblen coronades sobre dos escuts: al primer hi ha el lleó rampant, dels Junyent i a altres tres flors de lis i un arbre arrencat. Els muntants del pou de la casa estan formats per uns pilars cilíndrics afuats que acaben en un eixamplament que fa de capitell, amb uns relleus poc profunds. A la casa hi ha una finestra gòtica del segle XVI. La capella és de la "Verge de les Neus", però tothom la coneix com "Capella de la Mare de Déu de les Aigües". Existia una fortificació exempta que cobria la defensa de la casa. Aquesta es trobava al "camp de la Glorieta" i sembla que havia de ser de l'època de les Guerres Carlines. Junt a la muralla de ponent de la casa es veien un bon munt de runes que eren conegudes com "el Molinot". (ESTRADA, 1993).

Observacions:

Protegida al PEPHA del 1985 i proposta de protecció al nou PEPHA Fitxa. Núm. M-10.

Història

Entre les masies notables de Palou destaca la Torre de les Aigües, on fins al 1936 radicaven la capella i la imatge de la Verge de les Aigües, denominació camperola de la Mare de Déu de les Neus a causa de les pregàries per la pluja. La torre pertanyia als Junyent, família del segle XV, en la qual destacaren Joan Junyent, marmessor de la reina Violant, Berenguer de Junyent, Francesc Junyent, conseller de Barcelona i comandant d'una galera en la guerra de Nàpols, un altre Francesc Junyent, destacat en 1542 en els fets d'armes de Perpinyà, Galzerà de Junyent, citat entre 1535 i 1555 a les Corts de Montsó, Miquel Junyent, que participà en els esdeveniments de 1597 i 1598, i un nou Francesc Junyent, citat en 1688 i 1697 i a les Corts de 1701. El mas Junyent, com la Mare de Déu, canvià el seu nom pel que porta actualment. La Mare de Déu que s'hi conservava consistia en una talla de pedra i va perdre's decapitada, l'any 1936. Aquesta imatge era molt venerada a Palou i al terme de les Franqueses, i d'aquesta població es tenen notícies de que, des de temps molt antic, cada any anava a Palou una processó a iniciativa dels regidors d'aquell terme i del rector més ancià de les quatre parròquies

de les Franqueses. Malgrat l'antiguitat d'aquesta tradició, la primera referència escrita és del 2 de maig de 1710. En una sequestat molt prolongada, perquè no havia plogut d'ençà del 22 de desembre del 1763, el 10 de març de 1770 el poble de les Franqueses invocà la Mare de Déu de les Aigües en una visita solemne acordada el 6 de març, i, abans de la processó, l'indicat dia 10 va ploure, i no el 16. Aleshores la gent de les Franqueses restà indecisa si havia de complir la promesa, però finalment, fou acordat de complimentar la decisió dels regidors enviant una representació a Palou. Els palouencs eren grans devots de llur Verge, així com de la Mare de Déu del Lledó, trobada sota un lledoner i advocada de les dones lactants, venerada en una capella propera a la de les Aigües, enrunada a mitjan segle XIX, que per aquesta causa va ésser traslladada al temple parroquial de Sant Julià, on és venerada i se celebra la festa el dia 8 de setembre. La imatge és una reproducció de la primitiva del segle XIII (BAULIES, 1965) . Una de les cases que comprèn és coneguda com Can Cigala, que prové del motiu d'en Pere Cigala (GARCIA-PEY, 1990). L'indret està lligat a la figura mitològica de les fades o dones d'aigua. La tradició diu que l'home de la Torre es va casar amb una dona d'aigua, amb la condició de no ésser-li retret a aquesta el seu origen. Al trencar-se aquesta condició, la dona va desaparèixer per sempre més. Altres informacions diuen que quan el marit sortia, ella eixia del pou de la casa i anava a tenir cura de les criatures, relacionada amb aquest fet mitològic, està la tradició de que la Verge de les Aigües havia aparegut al pou de la casa (ESTRADA, 1993).

Bibliografia

BAULIES I CORTAL, Jordi (1965) Granollers. Barcelona, Biblioteca Selecta, volum. 372
CUSPINERA I FONT, Lluís et al. (2001) Pla especial de protecció del Patrimoni Històric-Arquitectònic de Granollers. Granollers. Document administratiu. GARCIA-PEY, Enric (1990) Recull onomàstic de Granollers: Motius, topònims, nomenclatura, Estudis de Granollers i del Vallès Oriental, Núm. 3, Granollers, Ajuntament de Granollers. PATRIMONI (1985) Patrimoni Històric Arquitectònic. Granollers: Caixa de Crèdit Granollers.

